

Drobné klepy II obsahují výbor fejetonů z let 1867—1874. Zpočátku jsou ještě psány ve stejném duchu a stejným tónem jako první svazek Drobných klepů, ale postupem doby, zejména počínaje lety sedmdesátými, nabývá v nich převahy tematika politická. Francouzsko-pruská válka, stálé střídání vlád v Rakousku, marné pokusy o vyrovnání zostřujících se národnostních rozporů, podněcovaných nacionalismem německých liberálů, a rostoucí napětí mezi dvěma křídly české měšťanské politiky, mladočechy a staročechy, přecházející až v otevřenou roztržku v otázce pasivní či aktivní politické koncepce, byly události takového dosahu, že poznamenaly celý veřejný život český. Musily se proto také nutně odrazit v novinářské tvorbě Nerudově, a to tím spíše, že se ho někdy i přímo osobně dotýkaly (aféra s Montagsrevue). Fejetony typu „drobných klepů“ se v tomto sedmiletém údobí takřka neliší od politicky zaměřených fejetonů a při jejich zařazování do svazku rozhodovala jen míra jejich polythematicnosti. Drobné klepy II jsou tak vlastně jakýmsi doplňkem fejetonů zahrnutých do České společnosti II a III a s ohledem na to byl také vypracován jejich komentář.

Svazek obsahuje celkem 127 fejetonů. Až na fejeton „Myšlenkové nestvůrky“ (str. 64), otištěný v Květech 1868 a podepsaný *Ź. N.*, byly všechny otištěny v Národních listech a většinou označeny Nerudovou značkou Δ . Do textu bylo zařazeno celkem 6 fejetonů anonymních: „Utíkáme se před historií...“ (15. prosince 1867; str. 50), „Z nároží pražských“ (4. února 1869; str. 128), „Podzimní tesknost...“ (16. října 1870; str. 211), „Sociálně-politicko-nesmyslná mosaika“ (14. ledna 1872; str. 261), „Nebylo ‚světlejší stodoly‘“ (18. srpna 1872; str. 314), „Facka u Kominičků“ (31. října 1872; str. 323); z věcných souvislostí je totiž zřejmé, že jejich autorem je Neruda.

Základem vydání je časopisecké znění, přičemž u fejetonů nalezených v Nerudových fejetonních souborech, uložených v pozůstalosti Herrmannově a určených zřejmě ke knižnímu vydání, přejímáme Nerudovy korektury, poznamenané tužkou v časopiseckém výstřižku. Týká se to těchto míst (na prvním místě uvádíme Nerudou korigované znění, za závorkou původní znění časopisecké, *č*):

196, 14 *za* naproti sobě. *v č věta*: Podám si zdvořile viržinku — vímť, že jiných nekouřím, — a hovor je brzy zapředen, jakož vůbec dobří přátelé, třebaš se jen zřídka navštěvovali, vždy zůstanou v duševním kontaktu.;

31 nerád] nerad; 197, 5 říci] říct; 198, 16—17 tou obrovskou sítí až stačila] tím obrovským „haarnetzem“, který by stačil; 18 do níž] do něhož; 25 žihony z ono-] žihony z —; 217, 30 potloukával] potloukal; 218, 14 roku 1753 a podnes] roku 1753. Pověst také zná příčinu. Hmyzu se může totiž udělat, aby nemohl přes jisté hranice. A téhož roku vyklízeli v Paříži pod nějakým mostem bahno, jakž vypravuje Praetorius, i našli jakés kamenné relífy, které odstranili. Ale právě v těch relífech bylo kouzlo, a ihned nastoupili potkani svůj vandr na Paříž. Podnes; 219, 13 bábovka] kugelhupf; bábovku] kugelhupf; 33 za potkanů. v č věta: Viz v Tagesbote článek Herbstův proti Giskrovi.; 280, 27 s memorandumem] s memorandum; 299, 7 Mám totiž dvě] Mám dvě; 9 A činím tak] A dívám se; 17 náš národ] nás; 18 již hezky dlouho] hezky dlouho.

Při úpravě textu jsme se řídili ediční praxí Spisů Jana Nerudy a přihlíželi přitom k Pravidlům z roku 1957 podle stejných zásad jako u svazku předešlého (viz České divadlo I, str. 309).

Textové úpravy byly provedeny na těchto místech:

- 120: v hodinu ke hře *určenou* m. ... *určené*;
- 215: podepsala dlouhou *řadou* pěkných jmen m.... *řadu*...;
- 228: *příruční* kalendářík m. *příručí*...;
- 229: *řděte* tedy jedenkaždý m. *řdete*...;
- 382: aby *překonala* jedna druhou m.... *překovala*...